

שילוב ייחידי במסגרות החינוך הרגלי لتלמידים על הרצף האוטיסטי

מעט רקע

כיום, יותר ויותר ילדים - המצוים על הספקטרום האוטיסטי, מושלבים במסגרות החינוך הרגלי.

על פניו, מדיניות משרד החינוך היא להעניק קידימות ככל האפשר להשתתו של ילד במסגרת חינוך רגילה.

כך, סעיף 7(ב) לחוק החינוך המוחדר, מעניק עדיפות להשמה תלמיד במסגרת חינוך רגילה, ולפיכך, על ועדת ההשמה, המתקיים ברשות המקומית, להתכנס רק לאחר שנבדקה ומוצתה האפשרות לשילבו בחינוך רגיל.

נקודת המוצא הורא, כי מרבית מהתלמידים בעלי הצרכים המוחדרים יכולים להשתתף במסגרת החינוך הרגלי ולהפיק מכך תועלת, הן לימודית והן חברתית. התפיסה מתיחסת לציאותם של תלמידים עם צרכים מיוחדים ללמידה במסגרת חינוך רגילה, להיחשף למודלים התרבותיים מקובלים ולתרום להתנהלותם העתידית בקהילה.

מטרות נוספות של השילוב הייחודי מכוונות כדי לפתח אצל תלמידים בעלי התפתחות תקינה את יכולת ההקללה והסובלנות שלהם כחלק מהתהליך החינוכי, וכן פיתוח ראייה מערכותית של דרכי הטיפול בתלמיד.

על מנת שתלמיד בעל מוגבלות יהיה זכאי לקבל את התמיכות להן הוא זוקק בכך להשתתף בכיתה רגילה, עליו לעבור ועדת שילוב, אשר בסמכותו לקבוע האם הוא זכאי להיכל בתוכנית השילוב והאם הוא זכאי לסיוע מסווג סייעת.

חשוב להזכיר, זכותו של ילדם ללמידה במסגרת חינוך רגילה, בכלל, אינה שנייה במחלוקת, והגשמה תלויה בעיקר בבחירהם.

תוכנית השילוב

מהי תוכנית השילוב?

תוכנית השילוב היחידי הינה תוספת לתוכנית הלימודים, אשר מטרתה לסייע לתלמיד ולמסגרת החינוך בשילוב התלמיד במסגרת חינוכית רגילה, תוך מתן תמיכות וכליים מתאימים לתלמיד ולמסגרת.

מה כוללת תוכנית השילוב?

תוכנית השילוב כוללת "סל שילוב" הכלול, בין השאר, תמיכות כגון התאמות לימודיות ופיזיות, טיפולים ביצירה והבעה, טיפולים רפואיים, מורה/אגנת שילוב, הוראה מתקנת, הדרכה, עבודה על CISורי חיים ועוד. בנוסף, תוכנית השילוב כוללת תמיכה מסווג סיעת (על-פי דרגות תפוקה).

מי זכאי להיכלל בתוכנית השילוב?

- תלמידים עם מוגבלות גנטית 5-18 (סוף כיתה י"ב) - זכאים לתוכנית שילוב מלאה מתוקף חוק חינוך חובה בכל מוסד חינוך מוכר, رسمي ושהינו رسمي;
- תלמידים עם מוגבלות גנטית 4-3 המתגוררים ביישובים שצו לימוד חובה חל עליהם¹ - בכל מוסד חינוך מוכר, رسمي ושהינו رسمي;
- תלמידים עם מוגבלות גנטית 4-3 ביישובים שצו לימוד חובה אינו חל עליהם - כיום, ילדים בגנטי 3-4 המתגוררים ביישובים שצו לימוד חובה אינו חל עליהם, לא זכאים על פי חוק להיכלל בתוכנית השילוב והסיווע ניתן על יסוד החלטתו של שר החינוך לאור היכולת התקציבית של משרד החינוך באותה שנה.
  - * קבלת הסיעת נעשית לא דרך ועדת שילוב אלא דרך מחלוקת החינוך ברשות המקומית.
  - * תלמידים אלו לא מקבלים זכאות ל"סל שילוב" אלא לסיעת בלבד.

בעקבות המלצה ועדת טרכטנברג, התקבלה החלטת ממשלה לתקצוב חינוך חובה חינם לילדים בגנטי 3-4 (לכל הילדים). משרד החינוך החליט ליישם החלטה זו בהדרגה במהלך 3 שנים הבאות. הקriterיוונים אשר נקבעו לקבלת זכאות לחינוך חינם לגנטי 4-3 בשנת הלימודים הבאה (תשע"ג), הם:

1. קרייטריון גנטי- ניתנן עדיפות לילדים בגיל 4 על פני ילדים בגיל 3
2. קרייטריון מצב סוציאו-אקונומי

¹ רשימת יושבי הצו -

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Owl/Hebrew/SarHinuch/NeumimVeeruhim/ZavChin_ochChova.htm

אלו"ט ממשיכה לפעול לצורך קביעה קրיטריון נוסף והוא מתן עדיפות לתלמידים על הרצף האוטיסטי.

טיפ:

- ✓ הורים אשר ילדם מאובחן על הספקטרום האוטיסטי (בגילאי 4-3) ולא קיבלו זכאות לשילוב ייחודי בגין חינוך הרגל, בשנת הלימודים הבאה, יכתבו בקשה למנכ"לית משרד החינוך, למפקחת הארץ על אוטיזם ולאלו"ט, וanooga גנסה לסייע בבדיקה.
- ✓ משפחות שיש בהן שני תלמידים או יותר בעלי לקויות מורכבות (לרבות ילדים עם מוגבלות על רצף האוטיזם), המתגוררות בישובים שזו לימוד חובה אינו חלק עליהם והמעוניינות בשילובם של ילדים בגיל 3-4, רשאיות לפנות באמצעות האגף לחינוך מיוחד לוועדת חריגים במינהל הпедוגוגי אשר תחקול אם להפנות את המקרה לדיוון בוועדת השילוב המוסדית.

עדת השילוב

מהי ועדת שילוב?

עודת השילוב הינה ועדת סטטוטורית מכוח חוק חינוך מיוחד הקובעת את זכאותו של תלמיד לשילוב, וכן לתמיכה מסווג סייעת.

מה סמכיותה?

- א. להחליט כי תלמיד בעל צרכים מיוחדים זכאי להיכל בתוכנית השילוב.
- ב. לקבוע כי תלמיד מסוילב זכאי לתמיכה מסווג סייעת.

טיפ:

- ✓ שימוש לב כי עצם הזכאות להיכל בתוכנית השילוב אינה כוללת זכאות לשיעית באופן אוטומטי, ולכן, יש לדרוש כי החלטה בעניין תינתן באופן מפורש.

מהו הרכב ועדת השילוב?

• בית הספר

1. מנהלת/ת בית הספר (יו"ר הוועדה)
2. מנהכ/ת הכתה
3. עובד/ת הוראה מתחום החינוך המיוחד
4. פסיכולוג המוסד החינוכי
5. בעל/ת מקצוע נוסף/ת, ככל שנדרש בהתאם לסוג הלקות.

• **בגן**

1. המפקח/ת הכללי/ת על גני הילדים או נציגו/תה (יו"ר הוועדה)
2. מנהלת הגן
3. עובד/ת הוראה מתחתם החינוך המינוח
4. פסיכולוג
5. בעל/ת מקצוע נוסף/ת, ככל שנדרש בהתאם לסוג הלקות.

הליקים מוקדמים ולוחות זמנים

מי רשאי לזמן ועדת שילוב?

- א. הורה התלמיד
- ב. ועדת השמה
- ג. בית הספר
- ד. רשות מקומית

איך ולמי מגישים בקשה?

- על ההורים להגיש בקשה בכתב ליו"ר ועדת השילוב בתוספת המסמכים הרלוונטיים.
- הגננת/המחנכת מלאת שאלון הפניה, אותן הן מעבירות ליו"ר ועדת השילוב ולмат"אות.

טיפ:

- ✓ על הורה להיות מעורב כמו שיותר במילוי השאלון, על מנת שתוכנו ישקף את מצב הדברים כהוירתו.
- ✓ ישנה חובה למסור להורים עותק חתום של השalon טרם הדיון בוועדה.

מהם מועדיו הפנאי לוועדת השילוב?

- בבית הספר - לאחר הרישום לבית הספר או בחלו"ף שלוש שנים ממועד התכניות הוועדה, יש לפנות למנהל/ת בית הספר ולבקש בכתב לקיים דיון בוועדת השילוב עד סוף חודש פברואר.
- בגנים - לאחר הרישום لأن יש לפנות למתי"א האזורי ולבקש לקיים דיון בוועדת השילוב עד סוף חודש פברואר.

טיפ:

- ✓ רצוי להיפגש עם מנהל/ת בית הספר, או גנטת הגן לפני הרישום ולבדק את נכונות ומוכנות המוסגרת החינוכית לקלוטו ילד בערךים מיוחדים.

האם נדרש קיום ועדת השמה לפניהם ועדת שילוב?

- במקרה של תלמיד הלומד בחינוך מיוחד, אשר ה策ות המKeySpecי ממליצ על שילובו בחינוך הרגיל, יש לפנות שירות לוועדת שילוב ולא לקיים ועדת השמה.
- במידה וה策ות המKeySpecי אינם תומך בשילוב, תתקיים ועדת השמה.

טיפ:

- ✓ במידה האפשר, רצוי להימנע מקיום ועדת השמה.

עד איזה תאריך מתקיים הדיונים בוועדת השילוב?

- א. הדיונים בוועדת השילוב בבתי הספר יתקיימו בין ה-1 למרץ עד ל-15 במאי.
- ב. הדיונים בוועדת השילוב בגנים יתקיימו בין ה-1 למרץ עד ל- 30 במאי.
- ג. במעברים (מגן החובה לכיתה א', מכיתה ל' לכיתה ז', ומabit הבניים לחטיבה העליונה) מנחה חוחר המנכ"ל לקיים את הדיון בהקדם האפשרי על מנת לשמר על רצף תמייה וסיווע, ובמידת הצורך ניתן לקיים את הדיון עד לא יואר מסוף חודש אוקטובר.

טיפ:

- ✓ במעברים, מיד לאחר הרישום למסגרת החדשה, מומלץ לפעול להעברת השאלה בהקדם, על מנת שניתן יהיה לקיים את ועדת השילוב מוקדם ככל האפשר.
- ✓ מצ"ב נספח א' - דוגמא למכתב אל י"ר ועדת השילוב.

תוק כמה ימים על ההורים לקבל את החלטת ועדת השילוב?

על החלטת הוועדה להישלח להורים בדואר רשום תוך 10 ימים ממועד ההחלטה. הודעה תכלול את ההחלטה העקרונית ואת נימוקיה.

עד מתי תקפה ההחלטה ועדת השילוב?

- הזכאות להיכל בתכנית השילוב ולקבל שירות סייעת תהיה בתוקף לפחות שניים ממועד ההחלטה ועדת השילוב, אשר לאחריה יידון עניינו מחדש בקרבת הוועדה.
- תלמיד שעבר ללמידה בבית ספר אחר אותה רשות או עבר להתגורר ברשות אחרת, תהיה זכאותו תקפה רק למשך אותה שנת לימודים.
- חשוב לדעת כי היקף התמייה מסווג סייעת נידון ע"י ה策ות הביןKeySpecי מדי שנה.

טיפ:

- ✓ במידה והצotta הבין מڪזועי שלל תלמיד הזכות להיכלל בתוכנית השילוב (שלא בוועדת שילוב), יש לידע את אלו"ט לשם בחינת האפשרות של התערבות משפטית.

איזה מסמכים יש לצרף לוועדת שילוב?

לפניהם לוועדת שילוב יש לצרף את המסמכים הבאים:

- א. חוות דעת חינוכית (שאלון)- לפניהם לוועדת השילוב תצורף חוות דעת חינוכית (שאלון) אותו ת מלא הגנתה/המחנכת במסגרת בה לומד התלמיד חוות דעת חינוכית. השalon מתרגם את רמת התפקוד של התלמיד ומהויה פרמטר מרכזי בקביעת היקף התמיכה.

טיפ:

- ✓ חתימת ההורים אינה מהויה הסכמה לתוך האמור בשalon.
- ✓ אם ההורים מסרבים לחתום על השalon, תציין הגנתה מדווקה.
- ✓ במעברים בין מסגרות (כמפורט לעיל) המוסד החינוכי שהتلמיד למד בו עד כה יעביר מידע, במועד הרישום למוסד הלימודי החדש, רק לאחר הסכמת ההורים, שתינתן בכתב.
- ✓ כאשר הורה מלא את החלק שלו בשalon, חשוב לתאר ולשקף את מצבו של הילד, ורצוי להרמזו מהסתדרת הקשיים בשל החשש כי הוצאות תישלל על הסוף.

- ב. הערכה (אבחן)- עבור הליקות האוטיסטיות, נדרש להמציא אבחן כפול, הן של רופא והן של פסיכולוג.

1. הרופא הנדרש הוא אחד מכל: נוירולוג ילדים או פסיכיאטר של ילדים ונעור או רופא ילדים מוסמך בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות במכון להפתחות הילד.
2. הפסיכולוג הנדרש הוא: פסיכולוג קליני או התפתחותי.

טיפ:

- ✓ האבחן הכפול נדרש רק בוועדה ראשונית, ולא בוועדות חוזרות.
- ✓ להורה יש זכות לעיין בכל מסמך שהובא בפני הוועדה, למעט במקרים חריגיים בהם קיים חשש ממשי לפגיעה הילד או אדם אחר.
- ✓ ועדת השילוב רשאית לדון בעניינו של תלמיד שיש לביו חשד סביר לקיום לקות משמעותית ואין נמצא מסמכים קבילים לגבי. זאת במידה והוא נמצא בתחום אבחן/הערכה.

סדרי הדיון ושותפות ההורה

האם חובה לזמן הורים לוועדת שילוב?

חובה לזמן את הורים לדין בוועדה והורה רשאי להגיע עם נציג מטעמו. הורה זכאי לבקש מיר"ר הוועדה את דחיתת מועד הישיבה מטעמים מוצדקים (הועודה לא תדחה מעבר לפעם).

מהן הזכויות המוקנות להורים בוועדה?

- להורה או לנציגו עומדת הזכות להציג בפני הוועדה מסמכים מטעמו ולהשמע את דבריו. על הוועדה להתחשב במסמכים אלו בין יתר שיקוליה.
- כאשר מדובר בהורים עם לקויות שמיעה או הורים שאינם דוברי עברית, על הוועדה לדאוג לתרגם מהלך הדיון, או לבקש מההורים להביא לדין מתרגם מטעם. עבור הורים עם לקויות ראייה יש לקרוא את המסמכים המוצגים בדיון.
- כאמור, להורים יש זכות עיון במסמכים המובאים בפני הוועדה, למעט במקרים חריגים.

האם חלה חובה לרשום פרוטוקול?

במהלך הדיון חלה חובה לרשום פרוטוקול. כל הורה זכאי לקבל העתק מהפרוטוקול לפי דרישתו. מהפרוטוקול ייגרע החלק הנוגע לדין שהתקיים בקרבת חברי הוועדה בלבד.

טיפ:

- ✓ יש לוודא בתחילת הישיבה כי נרשם פרוטוקול.
- ✓ להמלצת הוועדה בנוגע לצרכי הילד עשוי להיות משקל על מספר שעות הסיום שיוקצו לתלמיד, ויש לוודא כי המלצה נרשמת בפרוטוקול.

האם התלמיד חייב להיות נוכח בפני הוועדה?

לא קיימת חובת נוכחות של התלמיד. במקרים בהם התלמיד מעוניין להשתתף בדיון, על הוועדה לאפשר לו תנאים נאותים להשמעת דבריו בהתאם לצרכיו.

כיצד ניתן לעבר מחינוך מיוחד לשילוב בחינוך הרגילה?

- במידה והמעבר של התלמיד מחינוך מיוחד לחינוך רגיל מומלץ על ידי הצוות המקצועי במוסד לחינוך מיוחד, ניתן לפנות במישרין לוועדת השילוב המוסדרית.

- אלם, במידה והדבר מנוגד לעמדת הczoot המקצועני, ייתכן ותזומנו לוועדת ההשמה היישובית על מנת לאשר את המעבר.

טיפ:

- ✓ המלצתנו היא לעשות מאמצן על מנת שהבקשה תידון תחילה בפני ועדת שילוב.

הצotta הבין מڪזועי

מי הם הרכב הצotta הבין מڪזועי?

- **בגנים -**
  1. גננת האם וגננת השילוב
  2. עובד הוראה מתחום החינוך המיעוד ובבעל מקצוע נוסף אם נדרש.
  3. מנהל/ת המתי"א או נציג/ה מטעמה העובד/ת בגני הילדים ירכזו את עבודה הצotta.

מומלץ להזמין לישיבות הצotta את מנהל המתי"א או את נציגו, את פסיכולוג המוסד החינוכי ואת המפקחת על גני-הילדים או את נציגתה. ברשות שיש بها מרכז טיפול, מומלץ להזמין גם את מנהלת המרכז או את נציגתה.

- **בבתי הספר -**
  1. המנהל/ת
  2. עובד הוראה מתחום החינוך המיעוד ובבעל מקצוע נוסף, אם נדרש.
  3. המורה לחינוך מיוחד, שימוניה על ידי מנהל בית הספר בתיאום עם המפקח על החינוך המיוחד, יארגן את עבודה הצotta.

מומלץ להזמין לישיבות צotta גם את פסיכולוג המוסד החינוכי וירושע, את מנהל המתי"א או את נציגו וככל גורם נוסף, על פי החלטת המנהל. ברשות שיש بها מרכז טיפול מומלץ להזמין גם את מנהל המרכז או את נציגו.

מה תפקידו של המקצוע המשלב?

1. לקבוע את דרגת התפקיד של התלמיד.
2. לבנות תוכנית חינוך ייחונית לתלמיד (תח"י).
3. לעקוב אחר הביצוע וההתקדמות של התח"י מדי שנה ובמהלכה.
4. להמליץ בסוף כל שנת לימים על המשך או הפסקת הזכאות לשנה הבאה. (במידה והוחלט להפסיק את הזכאות, יש להעביר את הדיוון בעניין התלמיד לוועדת השילוב ולידיע את ההורים בכתב).
5. להמליץ על הפניה לשירות הפסיכולוגי-החינוך.

טייפ:

- ✓ במידה וshall לו זכאות מבלי לדון בעניין בוועדת שילוב, יש לפנות לאלו"ט על מנת שתבחן התערבותות משפטית.

דרגת תפקוד ושעות סיוע

ב吵ך נקבעת דרגת התפקוד של התלמיד?

הצotta המקצועית קובע את דרגת התפקוד של התלמיד באמצעות מקרים בהם ועדת השילוב החליטה כי התלמיד זכאי לתמיכה מסווג סייעת - **הקביעה מחייבת ואינה בגדר המלצה!**

טיפ:

- ✓ לא פעם חורגות ועדות השילוב מסמכותן ומבקשות לקבוע עצמן את דרגת התפקוד. כאשר נפגעות עקב כך זכויות הילד יש לסרב למלך ולהפנות את יור"ר הוועדה לחזרה המנכ"ל, הקובע כי דרגת התפקוד תיקבע על ידי הצotta הבין-מקצועי.

בהתאם לדרגת התפקוד אותה קובע הצotta הבין מקצועית מקצת המתיר"א את שעות הסיוע על-פי המפתח שלහן:

1. דרגת תפקוד א': בין שעה ל – 7 שעות סיוע שבועיות.
2. דרגת תפקוד ב': בין 8 שעות ל – 15 שעות סיוע שבועיות.
3. דרגת תפקוד ג': בין 16 שעות ל – 23 שעות סייעת שבועיות.
4. דרגת תפקוד ד': בין 24 שעות ל – 30 שעות שבועיות.

דרגת תפקוד ז' – עד 30 שעות סיוע	דרגת תפקוד ג' – 23-16 שעות סיוע	דרגת תפקוד ב' – 8-15 שעות סיוע	דרגת תפקוד א' – עד 7 שעות סיוע לכל היום	החריגות
מפיק תועלות מחלק מתכוניות הלימודים ומתקשה ברוב הפעילויות. מתקשה הlimodiot. מתקשה בכל סוגים המערבים בכיתה ומחוץ לה ובכל סוג האינטראקטיב החברתית, אינו יוזם אינטראקטיב חברתית, אינו עצמאי בתפקודי היום-יום ומתקשה בהתנאי מצבים חברתיים ובויסות התנהלות ועוסוק ברגיה עצמאית.	מתתקשה בהתקשרות למורים ורבים של הפעילות הלימודיות. מתקשה במערברים במרחב הפיזי של הכיתה ובכלל. עצמאי בחילק מתפקודי היום-יום, אינו יוזם ומגיב לחילק מהאינטראקטיב חברתית ומתקשה לרוב בהבנת הסיטואציות החברתיות.	בעל יכולת לימודית טובה, אך מתקשה בהתשרות לקראת הפעילות. מתקשה הlimodiot. מתקשה במעברים מרחב הפיזי של הכיתה ומחוץ לכיתה. עצמאי במרחבית תפקודי היום-יום, מגיב לאינטראקטיב חברתית, אך מתקשה בהבנת חלק מן הסיטואציות החברתיות.	יש לו קשיים בתקשורת הבין- אישית. יש לו יכולת לימודיות סובבה אך מתקשה מעט בהתשרות לקראת הפעילות. מסוגל להתארגן לקראת שיעוריים בשגרת היום יום. מתקשה מעט במעברים בתוך המרחב הפיזי של הכיתה ומחוץ לכיתה. עצמאי בתפקידי היום-יום, יום מעט אינטראקטיב חברתית ולרוב אינו זוקק לעזרת מבוגר.	PDD, אוטיזם

• הטבלה נמצאת בתחום שינורי ע"י משרד החינוך.

הערה: תיאור תפקודו של התלמיד מрмаה ב' ומעלה כולל את רמות התפקוד בرمמות הקודמות.

לכמה זמן תקפה ההחלטה?

על אף שהאכוות להיכلل בתוכנית השילוב תקפה לשולש שנים הרי שהיקף התמייקה מסווג סייעת (רמת התפקוד), יידון مدى שנה ע"י הוצאות הבין מקרים.

באיזה נקבעות שעות הסיוע לתלמיד?

בהתאם להחלטת הוצאות המקרים וקבעת דרגת התפקוד של התלמיד, משרד החינוך מקצה את שעות הסיוע לפי מינימום השעות בתוך דרגת התפקוד.
לדוגמא: אם התלמיד קיבל דרגת תפקוד ג' הוא קיבל 16 שעות סיוע.

טיפ:

- ✓ רצוי לקבל העתק מאישור הסיוע טרם תחילת שנת הלימודים.

מהו המועד בו תימסר להורים החלטה בנוגע לדרגת התפקוד של התלמיד?

את דיוני הוצאות הבין מקרים בנוגע לדרגת התפקוד ולמטרות התה"י יש לקיים לאחר הדיוון בוועדת השילוב.

ההחלטות יתקבלו עד ה-15 במאי, ווועברו למתי"א עד ה-30 במאי. ההחלטה הוצאות בנוגע לדרגת התפקוד ומטרות התה"י צריכה להימסר להורים עד לא יאוחר מיום 15 במאי.

(החלטות בנוגע לתלמידים חדשים ניתן להעביר אל המתי"א עד סוף אוקטובר).

עricaה סופית של התה"י נעשית במהלך חודשיים ספטמבר-אוקטובר.

האם ניתן לפנות בקשה להוספה של שעות סיוע, ולמי?

המת"יא מקבל מכסת שעות נוספת בהלמה למספר התלמידים שנמצאו זכאים לתמייקה מסווג סיוע באזורי השירות של המתי"א. מתווך מכסה זו יכול המתי"א להוסיף שעות, במידת הצורך, בגבולות רמת התפקוד שנקבעה.

כמו כן, גם המפקח/ת יכול/ות להוסיף שעות נוספות, בגבולות דרגת התפקוד שנקבעה.

טיפ:

- ✓ באפשרותכם, במידת הצורך, לכתוב בקשה למתי"א לתוספת שעות סיוע (מצ"ב בקשה לדוגמא בנספח ב').

האם ניתן לעורר על החלטת הצוות הבינו מקצוע?

ניתן לעורר על **כל החלטה** של הצוות הבינו מקצוע- בין אם על רמת תפקוד וביום אם על היקף שירות התמיכה הנוספים.

טיפ

- ✓ על ההורים לדרוש לקבל את ההחלטה בעניין דרגת התפקוד עד ה-15 ביוני, על מנת שיוכלו לעורר במידה הצורך.

האם סייעת אחת יכולה ללוות יותר מתלמיד אחד?

ניתן להזכיר סייעת משותפת לכמה תלמידים הלומדים בבית הספר אשר תפקודם מאפשר זאת. במידה ובכיתה אחת יש יותר מתלמיד אחד הזוקק לשיזוע תוקצה סייעת אחת עד למלאו היקף שעות הלימודים.

מי מעסיק את הסייעת?

הרשות המקומית היא אשר מעסיקה את הסייעת המשלבת בתקציב שמעביר משרד החינוך לרשות המקומית. כמו כן, אין אפשרות להעסיק סייעת כמתנדבת באוטה ממשלה חינוכית בה היא משתמשת כסייעת, וההורים אינם יכולים לשמש בתפקיד סיוע בעצמם.

במידה והסייעת המשלבת מלאה את התלמיד בהסעה לביה"ס, האם זה על חשבונו שעות הסיוע שנקבעו בתחום רמת התפקוד?

ליובי על ידי הסייעת בהסעה לא יהיה על חשבון שעות הסיוע אשר הוקזו על ידי הצוות.

האם ניתן להשתמש בשירותי הסיוע של המשלבת בחופש?

ניתן להשתמש בשירותי הסיוע במהלך חופשת הקיץ בקיימות המופעלות על ידי הרשות וمفוקחות ע"י משרד החינוך. משרד החינוך אף ממליץ, במידה האפשר, כי הסייעת האישית, אשר מתלווה לתלמיד במהלך שנת הלימודים, תלווה לתלמיד גם בחופשת הקיץ.

תוכנית חינוך ייחידנית (תח"י)

מהי תוכנית חינוך ייחידנית?

תכנית חינוכית ייחידנית נקבעת בהתאם למצב תפקודו של התלמיד, למהות התמיכה ולתועלת שהוא יכול להפיק ממנו כדי לשפר את השתתפותו בתכנית הלימודים של היכיתה. התכנית החינוכית הייחידנית קובעת את היעדים החינוכיים והחברתיים, את האמצעים להשגתם, לרבות סוגים התמיכה, אופן מתן התמיכה, טיפולים רפואיים- רפואיים, התאמות, הוראה מתקנת ועוד.

מי אחראי על תוכנית החינוך הייחודי של התלמיד?

הצווות המקצועית במסגרת החינוכית אמונה על בניית תוכנית החינוכית הייחודית (תח"י) לתלמיד.

התוכנית תכלול: מטרות התוכנית וסוגי התמיכה שיינתנו לתלמיד במהלך השנה כפונה: הוראה מתקנת, התאמות, עזרים, טיפולים ושירותים רפואיים-רפואים (התמיכות הנוספת נקראות: "שעות שילוב"). הצווות המקצועי אחראי לעקבות אחר הביצוע וההתקדמות של תכנית השילוב.

טיפ:

- ✓ במהלך עריכת התח"י על ההורים להיות מוחמנים להשמעה דעתם בנוגע לתח"י, וכן יש להם זכות להביא נציג מטעם.
- ✓ חשוב כי התח"י תהיה חתמה ומאורשת ע"י הצווות הבין מקצועי, על מנת שהחלטות יהיו תוקף מחייב.

מהו המועד בו תימסר להורים תוכנית החינוך הייחודית המלאה של התלמיד?

תוכנית החינוך הייחודי (תח"י) המלאה תימסר לידי להורים לא יאוחר מסוף חודש אוקטובר.

המת"א

מהו המת"א?

המת"א (מרכז תמייקה יישובי/אזורית) משמש כזרוע ביצוע של הפיקוח על החינוך המיעוד. המת"א מהוועה מערכת תומכת למסגרות החינוך הרגיל ולמסגרות החינוך המיעוד ביחסם חוק חינוך מיוחד, בתחוםים בהם נדרשת הייערכות ברמה יישובית או אזורית.

המת"א מספק כלים למסגרות בהפעלת תוכניות השילוב, הפעלת תוכניות החופשיות במסגרות החינוך המיוחד, הקצאת שעות לשיעור, הצדידות ועוד'.

ועדת שילוב לתלמיד בגין מתקימת לעיתים במת"א. כמו כן, המת"א מרכז את עבודה הוצאות המקצועית המשלב בגיןים.

מה תפקידו של המת"א בהליך הקצאת שעות הסיעת?

לאחר קביעת דרגת התפקיד על ידי הוצאות הבין מקצועית מוקצות שעות הסיעת לכל תלמיד בית ספר/גנים על-ידי המת"א (בשילוב עם הפיקוח האזורי).

המת"א אינו מוסמך לחזור מטווח השעות שקבע הוצאות הבין מקצועית (באמצעות דרגת התפקיד) או להשלים את הליך הרקצאה במקרים בהם לא נקבעה דרגת תפקיד. למנהלהת המת"א סמכות לבחון את החלטתה, ולהוראות על תוספת שעות במקרה בו מוגשת בקשה מנומקת.

עדת ערך

האם ניתן לעורר על החלטת ועדת השילוב, ומהם לוחות הזמנים?

כן. ניתן להגיש ערך על החלטת ועדת השילוב.

ערך יוגש לוועדת הערך תוך 21 ימים ממועד קבלת העתק ההחלטה נשואת הערך ולא יותר ממה-5 ביולי.

וועדת הערך מחויבת לקבל החלטה בערך תוך 21 ימים ממועד הגשתו, אלא אם האERICA את המועד מטעמים מיוחדים. את ההחלטה המונומקט יש לשלוח להורים.

מהי ועדת ערך?

ועדת ערך דנה בערים המוגשים על ידי הורים אשר ועדת השילוב קבעה כי אין זכאים להיכלל בתוכנית השילוב.

למי מוגש הערך?

הערך יידונו בפני ועדת ההשמה היישובית שבתה כועדת ערך. הורים והתלמיד יוזמנו להשמיע את דבריהם בפני ועדת הערך.

קיים איסור מפורש על השתתפות חבר ועדת השילוב בוועדת ההשמה.

על אלו החלטות ניתן לעורר?

- א. החלטת ועדת השילוב כי הילד אינו זכאי להיכלל בתוכנית השילוב ו/או לתמיכה סינית.
- ב. החלטות הצוות הבין מקצועני לרבות בעניין דרגת התפקוד ומאפייני התה"ז.

לא ניתן לעורר על החלטת המתה"ז בעניין מספר שעות הסינית שהוקצו בתחום טווה רמת התפקוד שנקבעה.

מה רשות הוועדה לקבוע?

- א. קבלת הערך
- ב. החזרת העניין לוועדת השילוב לצורך דיון נוסף
- ג. דחינת הערך

טיפ:

- ✓ ועדת השמה, בשבטה כועדת ערר, אינה מוסמכת להורות על השמות של ילדים בחינוך המיוحد.
- ✓ במקרים בהם קבועה ועדת השילוב כי תלמיד אינו זכאי לתוכנית, יופנה העניין לוועדת השמה, שם רשאים ההורים לעמוד על דרישתם לשילוב הפניה לוועדת השמה תעשה תוך 14 יום ממועד ההחלטה.
- ✓ ערר על החלטת ועדת ההשמה ניתן להגיש תוך 21 يوم לוועדת ערר מחוזית.

האם החלטת ועדזה זו סופית?

אין אפשרות לערער על החלטה זו, למעט באמצעות עתירה בבית משפט, אשר יש להגישה בהקדם האפשרי.

תאריך

לכבוד

שם מלא _____
מנהל/ת המתי"א
כתובת, פקס'

המפקח/ת האזורי/ת (שם מלא)
משרד החינוך – מחו"ז
כתובת, פקס'

שלום רב,

הندון: תוספת לשעות הסיוע שניתנו הילד/ה, ת.ז. _____.

אני/ן, הוריה/ה אמהה/ה של _____, פונה/ים אליכם/ן לצורך קבלת תוספת לשעות הסיוע שניתנו ל_____ בשנת הלימודים הנוכחית.

רקע עובדתי – שעות הסיוע שניתנו

1. _____ הינו/ה המאושר/ת על הספקטרום האוטיסטי (– PDD – Autistic Spectrum Disorder – ASD או הЛОמד/ת) בשנת הלימודים הנוכחית בג'נ/בית ספר _____ שבעיר _____.
2. בהתאם לחקיקה ולמדייניות משרד החינוך המעניקות עדיפות לשילוב ילדים עם מוגבלותות במסגרות חינוך רגילה, הוראה/ה _____ כוכאיית לשילוב וכן לשיעור צמוד.
3. במסגרת ועדת השילוב שנערכה ביום _____ קבע הצוות החינוכי הבין-מקצועי כי _____ ת/ישוייך לדרגת תפוקוד _____. בהתאם לכך הוקצו לו/ה על ידי המתי"א _____ שעות סיוע שבועיות.

קשייה וצרכי/ה של _____

4. _____ זוקק/ה לתיווך לימודי בין/ה לבין הכיתה – המורים והתלמידים, וכן לתיווך חברי בזמן הפסיקות. הקשיים עטם מתמודד/ת _____ במהלך היום-יום הינם רבים ומגוונים, וכן יכולים גם תיווך לימודי ופערנות בחלל הכיתה על מנת לגשר על קשיי הלמידה והקשיב, עזרה בפענוח מידע, עזרה בהבנת וביצוע המשימות המוטלות עליו/ה, ומיקודו/her בעשיה בכיתה. קשייה/ה המשמעותיים בתחום החברתי דורשים תיווך מתמיד הן בזמן השיעורים וב嗣ק זמן הפסיקות, לצורך הבנת סיטואציות ומניגת חיכוכים עם ילדים אחרים.

5. אפשר לשנות את סעיף 4 בהתאם לנסיבות של כל ילד, וכן להוסיף ולפרט קשיים וצרכים אחרים וחווות דעת מקצועית, וכן תנאים שונים של הגנו, בית הספר או הצוות החינוכי, במידה והם רלוונטיים]

הקצתה שעות סיוע לילדים משולבים

6. הקצתה שעות סיוע מוסדרת בחזרה מנכ"ל משרד החינוך תשס"ח 3/3(ד) 1.2-37 "תכנית השימוש במוסגרות החינוך הרגיל – לטיפול בתלמידים בעלי צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילה" (להלן: "חזרה המנכ"ל").
7. בהתאם לסעיף 9.4. ב(1) לחזרה המנכ"ל, כאשר מחייבת ועדת השימוש כי תלמיד זכאי להיכל במסגרת תוכנית השימוש, היא תחילת בנושא זכאותו לתמיכה מסווג סייעת. רמת התפקוד של

כל תלמיד תיקבע על ידי הוצאות הבין מקבעי במוסד החינוכי כחלק מהכנת התח"י (זאת גם בהתאם לסעיף 15.5(6) ו-15.5(1) לחוזר).

8. רמות התפקוד מפורטות בספח 11.1 לחוזר המנכ"ל ומחולקות לפי סוג המוגבלויות:

- **רמה א'** - 7 שעות סיוע לכל היוטר;
- **רמה ב'** - 8-15 שעות;
- **רמה ג'** – 16-23 שעות;
- **רמה ד'** – 24-30 שעות סיוע שבועיות.

9. טווחי השעות המוצרים לעיל נועד על מנת לאפשר למערכת להקצות על פי שיקול דעתה שעות סיוע לכל תלמיד בהתאם לצרכיו, בתוך רמת התפקוד אשר נקבעה לו.

10. בהתאם לסעיף 15.5(1) לחוזר המנכ"ל, מחולקות שעות הסיוע מאות משרד החינוך למתי"א, עבר מסגרות החינוך, בהתאם למספר התלמידים הזוכים לתמיכת מסווג סיוע. בהתאם לסעיף 15.5(2), ראשית מחושבת מכסת השעות כ"מכסה דיפרנציאלית" – **הकצתה שעות המינימום ברמת התפקוד שנקבעה לכל ילד.** על מכסה זו ניתן להוסיף בשני אופנים:

11. **האחד** – על ידי הוספת שעות מתוך "מכסה סטטיסטית" המוקצית למתי"א על ידי משרד החינוך בהתאם למספר התלמידים הזוכים לשיעור. **מתוך מכסה זו יכול/ה מנהלת המתיה'ה להוסיף שעות, במידת הצורך, לאותם תלמידים אשר קיבלו הקצהה דיפרנציאלית, בגבולות רמת התפקוד שנקבעה להם.**

12. **השני** – סעיף 15.5(4) [פסקה שלישית] קובע כי **בסכוםתו של המפקח על החינוך המוחזק להקצותות לתלמידים נוספת מעבר למכסת המינימום של דרגת התפקוד שנקבעה לתלמיד, על פי שיקול דעתו, מתוך מכסת השעות שהועמדה לרשות המתיה'ה.**

הकצתה שעות נספנות ל

13. כפי שפורט לעיל, בהתאם לחוזר המנכ"ל, תלמיד ברמת תפקוד _____ אמור לקבל בין _____ ל- _____ שעות סיוע שבועיות.

14. [בשל המדיניות לתת את השעות **המינימאליות** של כל טווח – אם אכן ניתנו רק השעות **המינימאליות**, נקבע כי _____ ת/זכה ל- _____ שעות סיוע בלבד.]

15. הקצתה שעות הסיעת כאמור, [בהתאם למינימום הקבוע ברמת התפקוד של כל ילד – אם אכן ניתנו רק השעות **המינימאליות**], אינה תואמת את **קשהה של _____ ואת צרכיו**, כפי שפורטו לעיל.

16. כאמור, שעות הסיעת יחסרו ל_____ לא רק בכיתה הלימוד, אלא גם בהפסיקות בחצר בית הספר, המהווה מקום פוטנציאלי להיתקלות עם תלמידים אחרים וחשיפה למורכבות או סכנות של ממש, אשר הוא/היא, **ילד/ה** עם מוגבלות תקשורתית המתkaza מאוד בשיפור סיטואציות חברתיות, **איינה מודעת** להן בהכרה. [אפשר להוסיף או להחסיר מסעיף זה **בהתאם לקשה וצרcio של הילד**]

17. נכון האמור ובהתחשב בסמכויות המוקנות לכל **אחד/ת מכנס**, בנפרד, כמפורט בסעיפים 15.5(2) ו-15.5(4) לחוזר המנכ"ל, **נקשכם** לשקו את העניין מחדש ולבחון את המקירה לגופו תוך ליקיחה בחשבון של מכלול השיקולים הרלוונטיים – ובראשם **צרci הילד/ה**, ולהקצות **לו/ה** סיעת למשך _____ שעות שבועיות.

ברכה,

(הוריה/ו / אמו/ה / אביו/ה של _____)

העתקים:

מפקחת ארצית במשרד החינוך, רעה לי גודמן – (בפסק' : 02-5603265)

מר/גב' _____, מנהל/ת בית הספר / גן _____ (בפסק' : _____)

גב' דקלה חלימי, המרכז למשפחה, אלו"ט, פרויקט תמיכה משפטית בשילוב הייחודי (בפסק' : -03
(6703074